

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 12. februára 2015*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Ochrana spotrebiteľa — Smernica 93/13/EHS —
Článok 7 — Zmluva o úvere na kúpu bytu — Rozhodcovská doložka — Nekalá povaha —
Žaloba spotrebiteľa — Vnútroštátne procesné pravidlo — Nedostatok právomoci súdu
prejednávajúceho žalobu týkajúcu sa neplatnosti adhéznej zmluvy rozhodnúť o návrhu na určenie
nekalej povahy zmluvných podmienok uvedených v tejto zmluve“

Vo veci C-567/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Fővárosi Törvényszék (Maďarsko) z 2. októbra 2013 a doručený Súdnemu dvoru 5. novembra 2013, ktorý súvisí s konaním:

Nóra Baczó,

János István Vizsnyiczai

proti

Raiffeisen Bank Zrt,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory M. Ilešič, sudcovia A. Ó Caoimh, C. Toader (spravodajkyňa),
E. Jarašiūnas a C. G. Fernlund,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: I. Illéssy, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 19. novembra 2014,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- maďarská vláda, v zastúpení: M. M. Tátrai a M. Z. Fehér, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: K. Talabér-Ritz a M. van Beek, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: maďarčina.

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288, ďalej len „smernica“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pani Baczó a pánom Vizsnyiczaim na jednej strane a Raiffeisen Bank Zrt na strane druhej, vo veci týkajúcej sa určenia neplatnosti zmluvy o úvere na kúpu bytu a rozhodcovskej doložky zahrnutej do tejto zmluvy.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Podľa článku 1 ods. 1 smernice 93/13:
„Účelom tejto smernice je aproximovať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia členských štátov, ktoré sa [týkajú] nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom.“
- 4 Článok 3 ods. 1 tejto smernice znie takto:
„Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.“
- 5 Článok 6 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje:
„Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“
- 6 Podľa ustanovenia článku 7 ods. 1 tej istej smernice:
„Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

Maďarské právo

Hmotné právo

- 7 § 200 zákona č. IV z roku 1959 o občianskom zákonníku (a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény, ďalej len „občiansky zákonník“), v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy vo veci samej stanovuje:
„(1) Účastníci zmluvy môžu slobodne určiť obsah zmluvy. Pokiaľ to zákon nezakazuje, môžu sa tiež vzájomnou dohodou odchýliť od právnej úpravy zmlúv.“

(2) Je neplatná zmluva, ktorá porušuje ustanovenia zákona alebo ktorej uzavretím bolo obídene ustanovenie zákona, pokiaľ zákon nestanovuje iný právny následok. Neplatná je aj zmluva, ktorá zjavne odporuje dobrým mravom.“

- 8 Podľa § 209 ods. 1 občianskeho zákonníka „nekalá je taká všeobecná zmluvná podmienka, respektíve podmienka v spotrebiteľskej zmluve, ktorá nebola individuálne dohodnutá, ktorá stanovuje práva a povinnosti vyplývajúce zo zmluvy v rozpore s požiadavkami dobrej viery a poctivosti jednostranne a bez odôvodnenia v neprospech zmluvnej strany, ktorá túto zmluvnú podmienku nestanovila“.
- 9 § 209/A ods. 1 tohto zákonníka stanovuje, že poškodená zmluvná strana môže napadnúť nekalé zmluvné ustanovenie. Podľa odseku 2 tohto článku sú takéto ustanovenia neplatné.
- 10 § 227 ods. 2 rovnakého zákonníka stanovuje, že „zmluvy, ktorých predmetom je nemožné plnenie, sú neplatné“.
- 11 Podľa § 239/A ods. 1 občianskeho zákonníka môže zmluvná strana podať návrh na súd, aby na jednej strane určil neplatnosť zmluvy alebo niektorej zo zmluvných podmienok (čiastočná neplatnosť) a na strane druhej, aby nerozhodol o právnych následkoch, ktoré spôsobuje táto neplatnosť.
- 12 Podľa § 213 ods. 1 zákona č. CXII z roku 1996 o finančných a úverových inštitúciách (hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény) v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy vo veci samej, je neplatná zmluva o spotrebiteľskom úvere a úvere na kúpu bytu, ak neobsahuje podmienky vymenované v uvedenom ustanovení, medzi ktorými sa nachádzajú najmä predmet zmluvy, ekvivalentná ročná úroková sadzba alebo všetky náklady súvisiace so zmluvou.

Procesné právo

- 13 Podľa § 3 ods. 2 zákona III z roku 1952 o občianskom súdnom poriadku (a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény, ďalej len „občiansky súdny poriadok“) v prípade, ak zákon nestanovuje inak, je súd viazaný návrhmi a právnymi stanoviskami predloženými účastníkmi konania. Súd posúdi návrhy a tvrdenia účastníkov konania s prihliadnutím na ich obsah a nie na ich formálne označenie.
- 14 Podľa § 22 ods. 1 tohto zákona sú miestne súdy, buď járásbírószág (miestny súd) alebo kerületi bíróság (okresný súd), riadnymi súdmi. V dôsledku toho sú príslušné rozhodovať všetky spory, na rozhodnutie ktorých podľa zákona nie sú príslušné törvényszék (župné súdy).
- 15 V súlade s článkom 23 ods. 1 písm. k) daného zákona je törvényszék príslušný rozhodovať vo veciach, ktorých predmetom je určenie neplatnosti nekalých zmluvných podmienok najmä z dôvodu § 209/A občianskeho zákonníka.
- 16 Stanovisko 2/2010/VI.28 pléna občianskoprávnej komory Kúria (Najvyšší súd) o niektorých procedurálnych otázkach súvisiacich s neplatnými úkonmi stanovuje, že súd má povinnosť vyhlásiť *ex officio* zjavnú neplatnosť, ktorú možno jasne určiť na základe dostupných dôkazov.
- 17 Stanovisko 2/2011/XII.12 pléna občianskoprávnej komory Kúria o niektorých otázkach súvisiacich s platnosťou spotrebiteľských zmlúv spresňuje, že miestny súd je povinný v rámci skúmania merita žaloby preskúmať nekalosť zmluvnej podmienky, buď na základe námietky predloženej žalobcom alebo z úradnej moci.
- 18 Podľa § 24 ods. 1 občianskeho súdneho poriadku sa hodnota predmetu sporu určí v závislosti od hodnoty jeho predmetu alebo hodnoty akéhokoľvek iného nároku uplatneného v žalobe.

19 Pokiaľ ide o výpočet poplatku splatného pri podaní sporovej občianskoprávnej žaloby, § 39 ods. 1 zákona č. XCIII z roku 1990 o poplatkoch (1990. évi XCIII. tv. az illetékekről, ďalej len „zákon o poplatkoch“) stanovuje, že základ tohto poplatku tvorí hodnota predmetu sporu v čase podania žaloby, pokiaľ uvedený zákon nestanovuje inak.

20 §39 ods. 3 zákona o poplatkoch však stanovuje:

„Ak hodnotu predmetu sporu nemožno určiť podľa odseku 1,... základ na výpočet poplatku je:

a) v konaní pred okresnými súdmi 350 000 maďarských forintov (HUF) v sporových konaniach...

b) v konaní pred törvényszék:

— ak rozhoduje ako prvostupňový súd: 600 000 HUF v sporových konaniach ...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

21 Dňa 13. septembra 2007 žalobcovia vo veci samej, pani Baczó a pán Vizsnyiczai, uzavreli s Raiffeisen Bank Zrt, bankovou inštitúciou podľa maďarského práva, zmluvu o úvere na kúpu bytu zaručenú hypotékou. Táto zmluva obsahovala rozhodcovskú doložku, v zmysle ktorej spory vzniknuté zo zmluvy o úvere, s výnimkou sporov týkajúcich sa finančných nárokov, patria do právomoci rozhodcovského súdu.

22 Dňa 26. februára 2013 žalobcovia vo veci samej podali žalobu na Pesti Központi Kerületi Bíróság (Obvodný súd Pešť-stred) na určenie neplatnosti uvedenej zmluvy.

23 Žalobcovia na podporu svojej žaloby vo veci samej tvrdili na základe § 239/A, § 200 ods. 2 a § 227 ods. 2 občianskeho zákonníka, že zmluva o úvere na kúpu bytu, ktorú podpísali, je zjavne nezákonná, v rozpore s dobrými mravmi, a že jej predmetom je nemožné plnenie. Rovnako tvrdili, že táto zmluva spĺňala podmienky neplatnosti uvedené v § 213 ods. 1 zákona č. CXII z roku 1996 o finančných a úverových inštitúciách.

24 V nadväznosti na žiadosť o doplnujúce informácie, ktorú podal Pesti Központi Kerületi Bíróság, žalobcovia vo veci samej navrhli aj určenie neplatnosti rozhodcovskej doložky zahrnutej v uvedenej zmluve podľa smernice 93/13, § 209 ods. 2 občianskeho zákonníka a stanoviska 2/2011/XII.12 Kúria.

25 Vzhľadom na tento posledný bod návrhu a po tom, ako bola zmluva o úvere na kúpu bytu kvalifikovaná ako „adhézná zmluva“, postúpil Pesti Központi Kerületi Bíróság vec uznesením zo 6. mája 2013 na Fővárosi Törvényszék (súd v Budapešti) podľa § 23 ods. 1 písm. k) občianskeho súdneho poriadku, ktorý stanovuje, že spory, ktorých predmetom je určenie neplatnosti nekalých zmluvných podmienok, sú príslušné rozhodovať župné sudy.

26 Žalobcovia vo veci samej podali proti tomuto uzneseniu odvolanie, v ktorom žiadali zmeniť toto uznesenie a určiť, že príslušným súdom je miestny súd. V tomto ohľade z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že na podporu svojho podania žalobcovia vo veci samej popreli navrhnutie určenia nekalej povahy akejkoľvek zmluvnej podmienky ich zmluvy o úvere na kúpu bytu a ďalej navrhnutie postúpenia ich veci na župný súd.

27 Vnútroštátny súd uvádza, že v zmysle § 23 ods. 1 písm. k) občianskeho súdneho poriadku môže spotrebiteľ navrhnúť určenie nekalosti podmienky uvedenej v adhéznej zmluve, o akú ide vo veci samej, len na župnom súde, zatiaľ čo dotknutý spotrebiteľ vystupujúci ako žalovaný v konaní začatom na podnet predajcu alebo dodávateľa na miestnom súde, môže uplatňovať výnimku z určenia nekalosti uvedenej podmienky.

- 28 V závislosti od limitov uplatňovaných podľa hodnoty predmetu sporu, konanie začaté na podnet spotrebiteľa, okrem iného, na účely určenia neplatnosti adhéznej zmluvy môže preto patriť do právomoci miestneho súdu. Podľa vnútroštátneho súdu by bolo vhodné, aby miestny súd mohol rozhodnúť aj o návrhu na určenie neplatnosti nekalých podmienok tej istej zmluvy.
- 29 Vnútroštátny súd sa domnieva, že podaním na župný súd sa môže spotrebiteľ ocitnúť v nevýhodnej situácii najmä tým, že pravidlo stanovené v § 23 ods. 1 písm. k) občianskeho súdneho poriadku vedie k uplatneniu vyšších súdnych poplatkov. Takáto situácia môže ohroziť dosiahnutie cieľov sledovaných v smernici 93/13.
- 30 Za týchto podmienok Fővárosi Törvényszék rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
- „1. Poškodzuje spotrebiteľa súdne konanie, v ktorom žalobca v spore pred miestnym súdom týkajúcom sa určenia neplatnosti zmluvy (všeobecných zmluvných podmienok) vo svojej žalobe tiež navrhne určiť, že niektorá podmienka zmluvy, ktorá je predmetom sporu, je nekalá, čím založí príslušnosť iného súdu, ktorým je župný súd (törvényszék)[?] V spore začatom na návrh druhej zmluvnej strany totiž spotrebiteľ môže pred miestnym súdom namietať nekalosť zmluvnej podmienky, zatiaľ čo uplatnenie nároku spotrebiteľa na župnom súde je spojené s vyššími poplatkami.
2. Bola by situácia vyrovnanejšia, ak by spotrebiteľ v konaní začatom na základe jeho návrhu na určenie neplatnosti zmluvy na miestnom súde tiež mohol namietať nekalosť určitých podmienok tejto zmluvy, pričom by z tohto dôvodu nezanikla príslušnosť tohto miestneho súdu?“

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné pripomienky

- 31 Z čítania prejudiciálnych otázok v spojení s dôvodmi predloženými vnútroštátnym súdom vyplýva, že tento súd žiada Súdny dvor, aby rozhodol o zlučiteľnosti vnútroštátnych procesnoprávnych noriem s právom Únie, najmä so smernicou 93/13.
- 32 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že hoci Súdnemu dvoru neprináleží, aby v rámci prejudiciálneho konania rozhodoval o zlučiteľnosti ustanovení vnútroštátneho práva alebo vnútroštátnej praxe s právom Únie, tento súd opakovane rozhodol, že je príslušný poskytnúť vnútroštátnemu súdu všetky výkladové prvky vyplývajúce z práva Únie, ktoré mu umožnia posúdiť tento súlad na účely rozhodnutia sporu, v ktorom rozhoduje (pozri rozsudok Pannon Gép Centrum, C-368/09, EU:C:2010:441, bod 28 a citovanú judikatúru).
- 33 Za týchto podmienok a vzhľadom na to, že pochybnosti vnútroštátneho súdu sa týkajú možných nevýhod, ktoré uplatnením § 23 ods. 1 písm. k) občianskeho súdneho poriadku vznikajú spotrebiteľovi, ktorý sa domáha svojich práv vyplývajúcich zo smernice 93/13, je potrebné zastávať názor, že prejudiciálne otázky sa týkajú výkladu tejto smernice, najmä jej článku 7 ods. 1.

O veci samej

- 34 Svojimi otázkami, ktoré je potrebné preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 7 ods. 1 smernice 93/13 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnemu procesnému pravidlu, v zmysle ktorého miestny súd príslušný prejednávať žaloby spotrebiteľov na určenie neplatnosti adhéznej zmluvy nie je príslušným na rozhodovanie o návrhu uvedeného spotrebiteľa na určenie nekalej povahy zmluvných podmienok uvedených v tej istej zmluve.

- 35 Na úvod treba pripomenúť, že § 23 ods. 1 písm. k) občianskeho súdneho poriadku bol predmetom návrhu na prejudiciálne konanie vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Jörös (C-397/11, EU:C:2013:340).
- 36 V uvedenej veci sa vnútroštátny súd pýtal Súdneho dvora, okrem iného, či sa má smernica 93/13 vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd rozhodujúci o spore týkajúceho sa platnosti podmienky spotrebiteľskej zmluvy, môže preskúmať *ex offio* nekalú povahu predmetných podmienok a prípadne vyhlásiť neplatnosť zmluvy, aj keď právomoc vyhlásiť neplatnosť nekalých zmluvných podmienok prislúcha podľa vnútroštátneho práva inému súdnemu orgánu.
- 37 V bode 53 rozsudku Jörös (EU:C:2013:340) Súdny dvor rozhodol, že smernica 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý zistil *ex offio* nekalú povahu zmluvnej podmienky, uplatní, pokiaľ to je možné, tieto vnútroštátne procesné pravidlá tak, aby boli vyvedené všetky následky, ktoré podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú zo zistenia nekalej povahy dotknutej podmienky s cieľom zabezpečiť, aby ňou spotrebiteľ nebol viazaný.
- 38 Je však potrebné spresniť, že prejednávaná vec sa odlišuje od tej, v ktorej bol vydaný rozsudok Jörös (EU:C:2013:340) v tom, že nastoľuje otázku, či by spotrebiteľ v postavení žalobcu mal mať možnosť sám uplatniť, okrem neplatnosti zmluvy patriacej do pôsobnosti smernice 93/13, aj nekalú povahu zmluvných podmienok, ktoré obsahuje, napriek pravidla o právomoci, ktoré zaväzuje spotrebiteľa podať takýto návrh na iný vnútroštátny súd.
- 39 Článok 7 ods. 1 smernice 93/13 ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť v ich vnútroštátnych právnych poriadkoch, aby existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.
- 40 Naopak smernica 93/13 neobsahuje výslovné ustanovenie určujúce príslušný súd na podanie žaloby spotrebiteľmi, ktorí sa domáhajú určenia neplatnosti takýchto nekalých podmienok.
- 41 V súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora v prípade neexistencie právnej úpravy Únie v danej oblasti majú byť vo vnútroštátnom právnom poriadku každého členského štátu na základe zásady procesnej autonómie členských štátov určené príslušné súdy a upravené procesné náležitosti týkajúce sa žalôb určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie (rozsudok Agroconsulting-04, C-93/12, EU:C:2013:432, bod 35 a citovaná judikatúra).
- 42 Z tohto dôvodu z ustálenej judikatúry Súdneho dvora tiež vyplýva, že procesné podmienky žalôb určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, nesmú byť nevýhodnejšie ako podmienky upravujúce podobné žaloby podliehajúce vnútroštátnemu právu (zásada ekvivalencie) a nesmú prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práv, ktoré priznáva právny poriadok Európskej únie (zásada efektivity) (pozri v tomto zmysle rozsudky Impact, C-268/06, EU:C:2008:223, bod 46 a citovanú judikatúru, ako aj Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León, C-413/12, EU:C:2013:800, bod 30).
- 43 V prvom rade, pokiaľ ide o zásadu ekvivalencie, je potrebné uviesť, že Európska komisia vo svojich písomných pripomienkach a na pojednávaní vyjadrila pochybnosti týkajúce sa zlučiteľnosti vnútroštátneho procesného pravidla, akým je § 23 ods. 1 písm. k) občianskeho súdneho poriadku, ktorý zveruje župnému súdu výlučnú právomoc rozhodovať o žalobách spotrebiteľov na určenie neplatnosti nekalých zmluvných podmienok, s touto zásadou. Komisia porovnáva uvedené žaloby so žalobami podanými spotrebiteľmi na určenie, okrem iných dôvodov, neplatnosti zmluvných podmienok, v prípade keď tieto žaloby môžu patriť do právomoci miestneho súdu v závislosti od limitov uplatňovaných podľa hodnoty predmetu sporu.

- 44 Treba však zdôrazniť, že prináleží výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorý priamo pozná uplatniteľné vnútroštátne procesné postupy, overiť podobnosť dotknutých žalôb z hľadiska ich predmetu, dôvodu a podstatných náležitostí (pozri rozsudky *Asturcom Telecomunicaciones*, EU:C:2009:615, bod 50, a *Agroksulting-04*, EU:C:2013:432, bod 39).
- 45 V prípade, že by žaloby spotrebiteľov na určenie neplatnosti zmluvných podmienok z dôvodov vyplývajúcich najmä alebo výlučne z pravidiel uvedených v smernici 93/13 na jednej strane a žalôb spotrebiteľov na určenie neplatnosti zmluvných podmienok z dôvodov vyplývajúcich výlučne z vnútroštátneho práva na strane druhej boli podobné, je potrebné preskúmať, či sú procesné podmienky uvedených žalôb založených na práve Únie menej výhodné ako podmienky žalôb založené výlučne na vnútroštátnom práve.
- 46 Je potrebné zohľadniť to, že právomoc župných súdov prejednávať žaloby, ktoré sú podané z dôvodov vyplývajúcich z práva Únie nie sú nevyhnutne procesnou podmienkou, ktorú možno považovať za „znevýhodňujúcu“. Určenie týchto súdov, ktorých je menej a sú hierarchicky vyššie postavené ako miestne súdy, môže byť povahy zvýhodňujúcej výkon spravodlivosti, ktorý je jednotnejší a špecializovaný na veci týkajúce sa pravidiel vyplývajúcich zo smernice 93/13.
- 47 Pokiaľ ide vyššie súdne poplatky, ktoré by žalobcovi mohli vzniknúť pred župnými súdmi, nemožno vyvodiť z tejto jedinej okolnosti, že skúmanie veci, o akú ide v predmetnom konaní, ohrozuje na takýchto súdoch zásadu ekvivalencie. Takýto výklad by opäť viedol k posudzovaniu ekvivalencie medzi zabezpečením ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie na jednej strane a zabezpečením ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z vnútroštátneho práva na strane druhej z výlučného hľadiska poplatkov, a to za protiprávneho nezohľadnenia výhod konania, ktoré sú stanovené pre žaloby založené na práve Únie, o aké ide vo vyššie uvedenom bode.
- 48 Z vyššie uvedeného vyplýva, že sa nemožno domnievať, že § 23 ods. 1 písm. k) občianskeho súdneho poriadku porušuje zásadu ekvivalencie.
- 49 V druhom rade, pokiaľ ide o zásadu efektivity, z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že každý prípad, v ktorom vzniká otázka, či vnútroštátne procesné ustanovenie znemožňuje alebo nadmerne sťažuje uplatňovanie práva Únie, sa musí skúmať s prihliadnutím na postavenie tohto ustanovenia v celom konaní, priebeh konania a jeho osobitosti na rôznych stupňoch vnútroštátnych súdov (rozsudok *Pohotovost*, C-470/12, EU:C:2014:101, bod 51).
- 50 Pokiaľ ide o žalobu vo veci samej, z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že postúpenie veci z miestneho súdu v prospech župného súdu môže viesť k uplatneniu dodatočných poplatkov na spotrebiteľov v postavení žalobcov.
- 51 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že procesné pravidlá týkajúce sa štruktúry vnútroštátnych opravných prostriedkov, ktoré sledujú všeobecný záujem riadneho výkonu spravodlivosti a predvídateľnosti, musia mať prednosť pred konkrétnymi záujmami v tom zmysle, že sa nemôžu prispôbovať podľa osobitej ekonomickej situácie niektorého z účastníkov (rozsudok *Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León*, EU:C:2013:800, bod 38).
- 52 S cieľom rešpektovať zásadu efektivity nesmie organizácia vnútroštátnych opravných prostriedkov znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práv, ktoré subjekty podliehajúce súdnej právomoci vyvodzujú z práva Únie (rozsudok *Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León*, EU:C:2013:800, bod 39).
- 53 V prejednávanom prípade je v prvom rade potrebné poznamenať, že zo spisu predloženému Súdnemu dvoru vyplýva, že len v určitých a ojedinelých prípadoch môže výlučná vecná pôsobnosť zverená župnému súdu podľa § 23 ods. 1 písm. k) občianskeho súdneho poriadku privodiť spotrebiteľovi

v postavení žalobcu zaplatať vyššieho poplatku. S výhradou preskúmania, ktoré má vykonať vnútroštátny súd v tomto ohľade, nastane takýto prípad výlučne vtedy, keď nemožno určiť hodnotu predmetu sporu takým spôsobom, aby podľa § 39 ods. 3 písm. b) zákona o poplatkoch, zodpovedal poplatok splatný pri žalobe podanej na župný súd v danom prípade jednorazovému poplatku.

- 54 Po druhé zo spisu predloženého Súdnemu dvoru tiež vyplýva, že žaloby podané na župné súdy vrátane tých, ktoré smerujú k určeniu nekalej povahy zmluvných podmienok, zahŕňajú pomoc advokáta.
- 55 Je však potrebné zohľadniť mechanizmy stanovené vnútroštátnymi procesnoprávnymi normami, ktorých účelom je kompenzovať prípadné finančné ťažkosti spotrebiteľa, ako je získanie právnej pomoci, ktoré by umožnili kompenzovanie dodatočných nákladov v zmysle súdnych poplatkov, ktoré zahŕňa postúpenie veci miestneho súdu v prospech župného súdu a je viazané na uloženie vyššieho poplatku, ako aj nutnosť využiť služby advokáta (pozri rozsudok Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León, EU:C:2013:800, bod 42 a citovanú judikatúru).
- 56 Po tretie Komisia tvrdí, že prípadná geografická odľahlosť župného súdu vo vzťahu k bydlisku spotrebiteľa môže ohroziť výkon jeho práva na podanie jeho žaloby.
- 57 Je však potrebné konštatovať, že spis predložený Súdnemu dvoru neumožňuje konštatovať, s výhradou overení, ktoré má vykonať vnútroštátny súd, že riadne vedenie konania si vyžaduje účasť spotrebiteľa v postavení žalobcu vo všetkých štádiách konania (pozri v tomto zmysle rozsudok Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León, EU:C:2013:800, bod 41).
- 58 Po štvrté je potrebné zdôrazniť, že tak, ako uviedla maďarská vláda vo svojich pripomienkach, účelom § 23 ods. 1 písm. k) občianskeho súdneho poriadku je zveriť spory týkajúce sa nekalých zmluvných podmienok sudcom župných súdov, ktorí disponujú významnejšími odbornými skúsenosťami, a tak zabezpečiť jednotnú prax, ako aj čo najúčinnjšiu ochranu práv spotrebiteľa.
- 59 V dôsledku toho treba na položené otázky odpovedať tak, že článok 7 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnemu procesnoprávnemu predpisu, podľa ktorého miestny súd príslušný na rozhodnutie o žalobe spotrebiteľa na neplatnosť adhéznej zmluvy nie je príslušný na prejednanie návrhu uvedeného spotrebiteľa na určenie nekalej povahy zmluvných podmienok zahrnutých v tej istej zmluve, okrem prípadu, ak by sa ukázalo, že odňatie veci miestnemu súdu vedie k procesným znevýhodneniam takej povahy, že nadmerne sťažuje výkon práv, ktoré priznáva spotrebiteľom právny poriadok Únie. Vnútroštátnemu súdu prislúcha vykonať v tejto súvislosti potrebné overenia.

O trovách

- 60 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Článok 7 ods. 1 smernice 93/13/EHS Rady z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnemu procesnoprávnemu predpisu, podľa ktorého miestny súd príslušný na rozhodnutie o žalobe spotrebiteľa na neplatnosť adhéznej zmluvy nie je príslušný na prejednanie návrhu uvedeného spotrebiteľa na určenie nekalej povahy zmluvných podmienok zahrnutých v tej istej zmluve, okrem prípadu, ak by sa ukázalo, že odňatie veci miestnemu súdu vedie k procesným

znevýhodneniam takej povahy, že nadmerne sťaží výkon práv, ktoré priznáva spotrebiteľom právny poriadok Európskej únie. Vnútroštátnemu súdu prislúcha vykonať v tejto súvislosti potrebné overenia.

Podpisy